

Inspiracje w codziennej pracy nauczyciela w czasach edukacji na odległość

Inspiracja, już samo to piękne słowo uwniosła i dodaje sił. Słownik języka polskiego PWN definiuje rzeczownik *inspiracja*, jako natchnienie, zapał twórczy oraz wpływ wywierany na kogoś, sugestia¹. Zapał² to zaangażowanie i gotowość do działania oraz stan psychiczny osoby, która ma wielką chęć robienia czegoś³.

Jeśli u podstawy naszych działań leżą te przesłanki wykonywana przez nas praca sprawia nam radość, przyjemność, a czasami nas zaskakuje i skłania do podejmowania kolejnych, nowych wyzwań.

Ludzie od zawsze poszukiwali inspiracji. Z własnego doświadczenia wiemy, że jej źródła mogą być różne. Inspirować potrafią ludzie, ich osobowość, historie, które opowiadają, sytuacje z codziennego życia. Nie bez znaczenia jest nasza wrażliwość i życiowe doświadczenia. Ważne są zainteresowania - one nas wzbogacają, rozwijają, sprawiają, że mamy w życiu pasję i cel, szeroko pojęta sztuka - muzyka, literatura, architektura.... Czasami znajoma fraza, wspaniale brzmiący akord, wiersz ulubionej poetki czy zdjęcie otulają nas pięknem, harmonią, pobudzają do refleksji i oczywiście inspirują. To suma tych wszystkich czynników motywuje do działania, lepszej pracy, doskonalenia, co prowadzi do uzyskiwania jak najlepszych efektów.

W pracy nauczyciela bardzo inspirujący jest również uczeń. To on, swoim zachowaniem, postawą motywuje nas do określonych działań. Sprawia, że chce nam się pracować więcej, lepiej, szukać jeszcze atrakcyjniejszych form.

W czasach pandemii i realizowania nauczania w formie na odległość okazało się, że uczniowie potrzebują nowych wyzwań, motywatorów. Nie chcą już w tradycyjny sposób odrabiać zadań domowych z poszczególnych przedmiotów, potrzebują innowacji, nowego spojrzenia. Takim motywatorem do lepszej, atrakcyjniejszej pracy było połączenie zajęć z języka polskiego z informatyką.

Inspiracją do wspólnych, interdyscyplinarnych działań była fraza, myśl - *piękne słowa i wspaniała grafika*. Zorganizowałyśmy Konkurs interdyscyplinarny z języka polskiego i informatyki dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej pod tym właśnie tytułem - „Piękne słowa i wspaniała grafika”. Grudniowe dni były znakomitą okazją do poszerzenia, pogłębienia

¹ <https://sjp.pwn.pl/sjp/inspiracja;2466388.html>

² <https://sjp.pwn.pl/szukaj/zapa%C5%82.html>

³ https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=10525&pwh=1

wiedzy dotyczącej obrzędów, zwyczajów oraz tradycji Świąt Bożego Narodzenia. Punktem wyjścia stał się wiersz Cypriana Kamila Norwida „Opłatek”

*Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny,
Przy wejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,
Ludzie gniazda wspólnego łamią chleb biblijny
Najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie.*

Był właśnie inspiracją dla uczniów do:

- wyszukania informacji o zbliżających się Świątach Bożego Narodzenia;
- wyszukania pięknych wierszy o tematyce świątecznej;
- zredagowania życzeń świątecznych;
- wykonania pracy graficznej w programie Paint tematycznie związanej z nadchodzącymi świątami.

Uczniowie, pracując zdalnie podczas nauczania na odległość, przysyłali zredagowane przez siebie przepiękne życzenia oraz prace graficzne.

Widząc olbrzymie zaangażowanie uczniów, postanowiliśmy wykorzystać ich potencjał i zapal do pracy w drugim wspólnym projekcie - Wiosna w grafice i poezji.

Tematykę tej edycji konkursu podyktowało nam słońce i zbliżająca się wielkimi krokami wiosna.

Podczas lekcji z informatyki oraz języka polskiego uczniowie wyszukiwali oraz omawiali wiersze o tematyce wiosennej. Zadaniem każdego uczestnika konkursu było przepisanie ulubionego wiersza, nauczenie się pięknej recytacji oraz wykonanie ilustracji graficznej w Paint do wybranego wiersza. Trzeba nadmienić, iż nie wszyscy uczniowie mieli dostęp do komputera, niektórzy z nich wykonali swoją ilustrację w tradycyjny sposób z wykorzystaniem kartki i przyborów malarskich.

Wykonywanie prac plastycznych połączone z czytaniem poezji, układaniem i zapisem życzeń świątecznych stymulowało uczniów do rozwoju wyobraźni, uczuć, wrażliwości i poczucia piękna. Mobilizowało do wzbogacania zasobu słownictwa, do nauki poprawności ortograficznej czy staranności szaty graficznej swego pisma. Łączenie działań artystycznych oraz procesu czytania i pisania wpłynęło korzystnie na trwałość zapamiętywania przyswajanego materiału językowego oraz na rozwój umiejętności posługiwania się narzędziami programu graficznego Paint.

Powstałe z takim zaangażowaniem prace prezentowały bogactwo skojarzeń, wyobraźni i wysoki poziom zrozumienia przekazywanych treści. Uczniowie potrafili zamienić pełen epitetów, porównań i przenośni język poezji na malarskie obrazy. Poprzez umiejętność

zobrazowania treści wiersza dostrzegli, że poezja nie jest taka trudna i niezrozumiała. Zdolność tworzenia obrazów na podstawie przeczytanego tekstu świadczy o zrozumieniu języka poezji i jest jednocześnie inspiracją do świadomego artystycznego wyrazu lektury. W graficznych i malarskich interpretacjach poezji cenna okazała się różnorodność skojarzeń, bogata wyobraźnia, poczucie estetyki i umiejętność korzystania z zasobów komputera, z Internetu i programu Paint.

Czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży jest zjawiskiem coraz mniej popularnym, dlatego też nauczyciele ciągle poszukują adekwatnych i zarazem kreatywnych sposobów zachęcania uczniów do czytania tekstów literackich, w tym poetyckich. Warto rozpropagowywania są wszelkie pomysły umożliwiające uczniom kontakt z literaturą, promowanie czytelnictwa, popularyzację poezji polskiej, uwrażliwienie na literaturę i sztukę oraz racjonalne wykorzystanie programów komputerowych.

Uczeń, jak każdy czytelnik, ma prawo do wolności wyboru czytanej literatury, decydowania, co chce czytać, ucieczki w świat marzeń i wyobraźni, oderwania się od rzeczywistości, wejścia w inny świat.

Obcowanie z literaturą pozwala na rozwój empatii, kształtowanie uczuć, emocji, jako zwierciadła międzyludzkich relacji, uczenie się odróżniania dobra od zła, kształtowanie systemu wartości.

Zadaniem nauczycieli jest stworzenie sytuacji edukacyjnych umożliwiających uczniowi poznawanie i przeżywanie dzieł z różnych dziedzin sztuki, stanowiących dorobek nie tylko wcześniejszych pokoleń, ale tworzonych współcześnie. Kontakt z literaturą, poezją, grafiką, szeroko pojętą sztuką powinien towarzyszyć młodemu człowiekowi na etapach kształtowania się jego wrażliwość na drugiego człowieka, dumy z bycia częścią społeczeństwa, postrzegania i właściwego oceniania zachodzących wokół zmian, obrony wartości, wyrażania własnych opinii i uzasadniania swojego zdania.

Kształtowaniu tych postaw i cech służyły nasze interdyscyplinarne działania z obszaru języka polskiego i technologii informacyjnej.

Lucyna Błęszyńska
Iwona Orłowska
Alicja Wolter